

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère

Mogvntiæ, 1617

Cap. 5. De accidentibus Baptismi, quæ ritus, & ceremoniæ illius dicuntur,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78332)

sancta Trinitatis. Ad idem confirmandum Suarez addit auctoritates Patrum, & hanc rationem. Quod cum ex cap. Debitum De baptismo, baptismus sit sacramentum fidei: & ex cap. Veniens, De presbyt. non baptiz. baptismus sit fundamentum omnium sacramentorum, fiat in eo expressa professio Evangelica fidei: ideoque oporteat in eo tradendo fieri expressam inuocationem Trinitatis: quæ est primum obiectum, & fundamentum totius fidei, & principalis causa omnium sacramentorum ac mysteriorum nouæ legis.

Atque hinc sequitur primo, omnem illam mutationem per quam expressa inuocatio Trinitatis mutatur in implicitam, vel confusam, esse contra veritatem, & substantiam formæ baptismi: & ideo nullum esse baptismum, qui datur, dicendo baptizo te in nomine Dei; & secundum probabilior sententiam, eum etiam qui daretur in nomine Domini Iesu: vel in nomine Christi, non exprimendo alias personas. Quam sententiam locis cit. propugnant Bellarm. Gregorius à Valen. & Suarez, post plures alios quorum hic meminit. Pro ijs autem qui contrariam sequuntur, duo potissimum faciunt. Alterum, quod ex actus Apostolorum habeatur datus baptismus in nomine Christi, cap. 2. 8. 10. & 19. Alterum, quod Nicolaus Papa (prout referitur in cap. A quidam Iudeo, De consecr. dist. 4.) statuerit, verum esse baptismum in nomine tantum Christi collatum, sicut in Actis Apostolorum legitur.

29. Ad quorum prius responderi potest, non esse probabile Apostolos baptizasse alia forma, quam quæ à Christo præscripta erat, quando dixit, Docete omnes gentes baptizantes eos in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti (de qua re bene Suarez in citata sect. 3. §. Superst.) ideoque baptismum datum in nomine Domini nostri Iesu Christi, non esse eo sensu intelligendum, ut existimetur quod Apostoli baptizando vterentur hac forma, Ego te baptizo in nomine Christi: sed alio sensu, qui est: potest, vel quod baptizarint in fide Christi, vel quod autoritate Christi, vel quod in morte Christi, iuxta illud ad Rom. 6. Quicumque baptizatus sum in Christo Iesu, in morte ipsius baptizatus sum: vel quod baptismo instituto à Christo: ad differentiam baptismi Ioannis: vel denique in nomine Christi, non quidem solius, sed adiuncto etiam Patre, & Spiritu sancto dicendo fortassis, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij eius Iesu Christi, & Spiritus sancti.

Ad posterius eadem responsio adhiberi potest. Nec obstat particula, tantum, in citato cap. posita, quæ ut notat Suarez, censeri potest addita ad indicandum sola Christi appellatione cum duabus alijs personis sufficienter significari secundam sacrosanctæ Trinitatis personam: dicendo, Ego te baptizo in nomine Patris, & Christi, & Spiritus Sancti. Vel dicendum est cum Soto in 4. dist. 3. quest. vnica art. sexto in fine, Nicolaum Papam non definiisse id, ut Pontificem; sed de eo suam explicuisse sententiam, ut priuatum Doctorem. Vbi aduerte in decretis Romanorum Pontificum spectandum esse potissimum quidnam ex instituto decernatur, non quid obiter dicatur. Nicolaus autem Papæ fuisse propositam questionem, Vtrum illi, qui à quodam Iudæo essent baptizati, vere baptizati essent. Cui questionem, quod respondet, nempe esse verum baptismum, decernitur ex instituto; neque licet illud in controuersiam reuocare. Cetera vero, quoniam obiter ab eo dicuntur (quando quidam de illis non interrogatur) non sunt paræ fidei. Vnde Pelagius Papa cum ex instituto interrogatus esset de istius generis baptismis: vtrum scilicet valerent baptismus collatus in nomine Domini, respondit negatiue ut habetur ex cap. Si reuera, De consecr. dist. 4. atque adeo contra sententiam Nicolai Papæ, docentis baptismum collatum in nomine Christi validum esse.

30. Potro De essentia formæ baptismi est vt in ea non solum Trinitatis personarum, sed etiam naturæ vnitas significetur: quod fit per particulam In nomine: ita necessariam ad hoc sacramentum, vt iudicio Syluestri, in verbo, Baptismus, primo quest. 11. Concl. 4. & Angeli eodem verbo 2. §. 6. & 7. vt nullus sit baptismus, si omitatur, in vel dicatur, In nominibus. Quod bene explicatū videri potest apud Suarezium in ead. sect. 3. concl. 2. sicut & in seq. sect. 4. vtrū necessariū sit in forma baptismi tres personas sub nominibus Patris, & Filij, &

Spiritus sancti exprimeret: nec sufficiat dicere, in nomine genitoris, & geniti, & ab vtroque procedentis: aut in nomine Trinitatis: aut in nomine vnus & trini: aut in nomine trium personarum, & sic de similibus. Quæ res in speculatione quidem difficultatem habet, Scholasticis relinquendam præctice tamen certum est: graue peccatum esse mutationem eiusmodi faceretur propter verba Christi, & consuetudinem Ecclesiæ: tum propter scandalum: quod alijs adferre potest talis præsumpta nouitas: tum etiam propterea quod sacramentum redditur dubium, itaut ipsam iterandum sit sub conditione, quemadmodum Suarez ipse sub finem eiusdem sectionis quartæ monet.

Talis vero dubii ratio consistit in eo, quod personæ diuinæ constituentur, & distinguantur per relationes paternitatis, filiationis, & spirationis, passiuæ: eademque personæ debeant in forma baptismi exprimi, secundum eas maxime rationes, quibus constituentur, & inter se distinguuntur. Ad quam distinctionem indicandum, quia particula &, facit aliquid; Sylu. loco citato cum Innocentio ad cap. 1. de baptismo, sentit ea omissa non perfici sacramentum, nisi suppleatur per aliquam æquipollentem. Quod quia aliquid habet probabilitatis, talis omisso sufficientem causam præberet baptismum iterandi sub conditione.

Ex dictis relinquatur, cum baptismus vulgari lingua confertur (vt potest, immo consuetum est, quando minister nescit bene profere Latine: quæ d. à Victoria tangit in summa, De sacram. quest. 18.) dandam esse operam, vt vsurpentur verba, quæ in eo idiomate interpretentur proprie verba, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filij, & Spiritus sancti. De quibus quomodo coniungi debeant cum materiæ applicatione, dicendum hic est, nisi id iam satis constaret ex dictis in proxime præced. libro cap. 3. addito eo de quod admonet Greg. à Valen. disput. 4. quæst. 1. puncto 3. quia moralis vsus verborum de præsentibus, non admittit, vt illud quod præcessit, significetur tanquam præsens: curandum esse vt forma verborum proferatur antequam ablutio finita sit. Porro quod apud eundem ibidem explicatum habetur, baptismum diuinæ institutionis non esse iterabilem, in sequen. cap. 7. commodius tradetur. Sufficit in præsentiarum notari, in Ecclesia baptizantem sub conditione eum, qui iam domi baptizatus sit, peccare mortaliter: quia iteratio baptismi sub conditione, perimitur tantum in illis, de quibus res diligenter perquisita, dubium relinquatur, an baptismum rite susceperint. Tunc enim baptismus ille toleratur, quia non censetur iteratum, quod sciri non potest esse factum, cap. Solemnitates 1. De consecr. dist. 1. neque interuenit temeritas præsumptionis, vbi est diligentia pietatis cap. Si nulla, De consecr. dist. 4. Alias autem nunquam fas est etiam sub conditione baptismum alicui ministrare, iuxta cap. Cum itaque, eadem dist. 4. vbi bona ratio tangitur, quod scilicet iteratio baptismi aduerteretur fidei, qua profitemur vnum baptismum in remissionem peccatorum. Accedit, quod si qualecumque dubium sufficeret ad talem iterationem, ea posset passim vsurpari, cum passim aliq. causæ (est in sufficientes) occurrant dubitandi, an rite administratus fuerit nobis baptismus. Vnde sequendum est, quod habetur in seq. no. 54.

CAPVT V.

De accidentibus Baptismi, quæ ritus, & ceremonia illius dicuntur.

SVM MARI VM.

32. Cause instituentis ceremonias baptismi, & peccatum eas omittentium.
33. Reuocatio ceremoniarum baptismi ad tria capita.
34. Ceremonia non adhibita vt par est, postea adhibenda.
35. Tempus, locus, cultus externus ministri, & aqua qualitas, quæ requiruntur ad licitam administrationem baptismi.
36. Documenta de patris, seu suscipientibus baptizatum.

EXPOSITIO is quæ ad Baptismi substantiam spectant, consequenter de illius accidentibus est dicendum: quo nomine intelliguntur ritus, seu ceremoniæ, tanquã debite circun-

circumstantiæ seruandæ in solemnî administratione baptis-
mi. De quibus agentes tam recentiores, quam antiquio-
res auctores Henriquez commemorat lib. 2. Theologiæ
Moralis cap. 13. in margine initio. Cur autem institutendæ
fuerint tales ceremoniæ, tres rationes D. Thomas reddit in
3. par. quæst. 66. art. 1. o.

Prima est, deuotio fidelium: siue, vt cum maiore reue-
rentia, & pietate sacramentum ipsum tractaretur. Secunda
est, eruditio rudium. siue vt facilius ob oculos poneretur, &
in mentibus fidelium magis imprimeretur tam præclarum
Dei donum; neque tantum verbis, sed etiam rebus, factis,
& operibus fideles instruerentur de virtute, & effectibus
tanti sacramenti. Tertia est, debilius auxilium: nempe ad
abigendos & prohibendos demones, ne in impedimento sint
sacramentali effectui: adeoque ad tollendum diuinæ gratiæ
obicem. Earum autem voluntaria omissione peccatum
committi, habet ex Richardo & Soto contra Caiet. Greg. à
Valen. tomo 4. disput. 4. quæst. 2. puncto 1. colum. 3. Et probat ex
eo quod in Clemen. vnica, De baptismo, talis iubeatur gra-
uiter puniri ab Episcopo. Inde enim sequitur ipsum graue,
atque adeo mortale peccatum esse, de quo Nauarrus in En-
chir. cap. 22. n. 7. Pro quo facit, quod Spiritus sanctus discipli-
næ effugiat fictum Sapient. 1. quodque D. Tho. 3. par. quæst.
69. art. 9. inter modos fictionis impediens effectum bap-
tismi ponat, quod quis celebret tale sacramentum non ser-
uando ritum Ecclesiæ. Id quod, prout Suarez monet in com-
mentario, pertinet tum ad ministrantem baptismum: tum
etiam ad suscipientem, quando vult sine tali ritu baptizare,
aut aliquo modo cooperatur ministro sine tali ritu bap-
tizanti, nulla interueniente necessitate excusante. Et certe il-
las ipsas ceremonias, vt res non leues, sed magni momenti,
plurimi faciendas esse, magnoque in honore habendas Ca-
techismus iussu Concilij Triden. editus in c. De baptismo,
verius finem ostendit, tum ex autoritate instituentium,
qui fuerunt Apostoli, prout eorum antiquitas ostendit, de
qua constat ex Auctoribus quos citant Suarez disput. 3. o.
sect. 2. Bellarm. lib. de baptis. cap. 25. & sequentibus, Gregor à
Valen. tomo 4. disput. 4. quæst. 1. puncto 4. sub finem, & in sequen-
ti quæst. sexta: tum etiam ex præstantia finis, in quem sunt
instituta: nempe vt sacramentum maiori religione, & sancti-
tate administraretur, ac veluti ante oculos ponerentur præ-
clara illa dona, quæ in eo continentur, & in fidelium ani-
mas, passionis Christi merito, infunduntur.

Varia autem sunt quidem ceremoniæ, quibus Ecclesia
in baptisimi administratione vtitur: omnes tamen ad tria ca-
pita reduci possunt, vt in eodem catechismo additur. Quo-
rum primum sit illarum, quæ seruantur antequam acceda-
tur ad baptisimi fontem. Alterum earum, quæ adhibentur
cum ad ipsum fontem ventum est. Tertium earum, quæ
peracto iam baptismo addi solent: quibus ibidem sufficien-
ter instruitur Parochus: pro quibus Bellarminus auctorita-
tes antiquorum habet loco citato. Nos vero adiungemus
documenta pro quotidiana praxi.

Documenta notanda pro quotidiano vsu cere-
moniarum baptisimi.

Primum est: si urgente mortis periculo baptizetur domi
infans sine ceremoniis illis, quas liber ritualis habet, eas
debere à Parocho postea suppleri in Ecclesia. Pro quo Hen-
ricus lib. 1. Theologiæ moralis cap. 11. §. 4. lit. A. & lib. 2. cap. 13.
§. 1. lit. B. & cap. 15. §. 4. lit. I. in margine auctores citat. Et
confirmatur, ex eo quod statuitur in Concil. Trid. sess. 7. de
sacram. in genere, can. 13. his verbis: si quis dixerit receptos,
& approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in solemnî sacra-
mentorum administratione adhiberi consuetos, aut con-
temni, aut sine peccato à ministris pro libito omiti: aut in
nouos alios, per quemcumque Ecclesiæ pastorem mutari
posse, anathema sit. Vbi aduerte quod aliis citatis monet
Henriquez, loco postremo ex memoratis: si baptismus collatus
cum solemnitate deprehendatur fuisse inualidus, non tan-
tum ipsum, sed etiam ipsius solemnitatem repetendam esse.
Et ratio dari potest, quod sublato subiecto tollatur acci-
dens.

Secundum est: quoduis tempus iam censeatur aptum sacra-

Valerij Par. III. Tom. 3.

mento baptisimi: atque adeo infantem quam primum potest,
sine mortis periculo, & aduultum cum primum fuerit suffi-
cienter instructus, ac dispositus, baptizandum esse; nec disse-
rendum baptismum, nisi urgente necessitate. Hoc D. Gre-
gorij Nazianzeni, & D. Basilij auctoritate confirmatum
habet Suarez in citata sect. 2. colum. 3.

Tertium est: quod idem consequenter habet, & statu-
tum est in Clemen. vnica, De baptismo: non licere (immò
peccatum mortale esse ex Nau. in Ench. cap. 22. n. 7.) baptizare in
priuatis domibus, sed duntaxat in Ecclesiis, in quibus sunt
fontes ad id specialiter deputati: nisi baptizandi sint Re-
gum, vel Principum liberi, quibus in eo casu valeat deferri,
aut necessitas emerferit, propter quam nequeat absque pe-
riculo ad Ecclesiam accessus haberi. Principum autem in-
telligi non quorumcumque, sed eorum, qui cum superio-
rem non agnoscant, Regibus fere æquiparantur, vt notat Sua-
rez congruenter glossa ad eamdem Clemen. verb. Regum.

Quartum est: communem vsum obtinuisse, vt minister
baptizaturus solemniter, amictus sit saltem superpelliceo,
& stola, de quo ibidem etiam Suarez.

Quintum est (quod id. in sequenti col. 4. communem quo-
que vsum obtinuisse notat) vt licet quæcumque aqua vera &
naturalis satis sit ad validitatem baptisimi, vt habitum est in
principio tertij capituli; tamè excepto casu necessitatis, ad il-
lum non assumatur alia aqua, quam prius benedicta, ac con-
secrata benedictione, & consecratione, quæ solent fieri in vi-
giliis Paschæ, & Pentecostes. Quo tempore talis aqua (er-
tam si n. xime præparatur pro baptisimo solemnî) solet accipi, & in
domibus seruari, vt si quæ necessitas urgeat priuatim bap-
tizandi, perficiatur ex ea baptismus.

Sextum est (de quo Henriquez lib. 3. cap. 15. §. 1. & 2. alio in
margine citato) ipsa susceptione baptisimi fieri professionem
religionis Christianæ, & obligationem contrahi permanen-
di semper, non tantum in fide: sed etiam in obedientia sanctæ
matris Ecclesiæ. Pro quo facit Concil. Triden. in sess. 7. De
baptis. can. 7. & 8. neque opus esse ad eam obligationem, vt
infans habuerit proprium actum credendi, aut promittendi,
neque vt in adultæ tate interrogetur, an nouo consensu
ratum habeat, quod patrinus pro illo promissit. Ad quod
facit adhuc Concil. Triden. ibidem in can. 13. & 14. Videri po-
test Suarez tom. tertio disput. 25. sect. 2.

Septimum est: circa ceremoniam eam, qua præter bap-
tizantem & baptizatum adhibetur alia persona, quæ bap-
tizatum suscipit de manu baptizantis: notandum esse
primo, talem ceremoniam antiquam esse & rationabili-
lem, vt videre est apud D. Thom. 3. par. quæst. 67. art. 7.
iuncto Suarez in commentario: in quo hætere non est nostri in-
stituti. Secundo, sic suscipientem teneri ad susceptum instru-
endum de rebus fidei, & morum, necessariis ad salutem ip-
sius: ex D. Tho. in sequenti art. 8. quia in eo assumpsit sibi mu-
nus prædagogi: quod tenetur exequi quando necessitas exi-
git; vt quando baptizatus parentes habet infideles, vel sus-
ceptos in moribus (prout habet Syluester in verbo, Cas. chrismus,
quæst. 3.) vel ita negligentes vt futurum de necessariis ad salu-
tem non instruant. Non est autem perpetua talis obligatio:
sed, vt in commentario sequente art. 8. sub initium Suarez habet,
si semel facta sit sufficienter instructio, cessabit eiusmodi
obligatio susceptoris, quia baptizatus censebitur exiisse ex
statu infantis, in quo egebat prædago. Tertio congruen-
ter cap. Non plures, De consecr. dist. 4. & cap. Quamuis,
De cognitione spirit. in sexto, statutum esse in Concil. Trid.
dist. 24. cap. 2. De reform. matrimonij vt vnus, vel vna
tantum: aut ad summum vnus & vna baptizatum de sacro
fonte suscipiant: ne scilicet inter plures cognatio spiritualis
contrahatur; de qua dicendum erit cum de matrimonio.
Quarto, neminè qui baptizatus non sit, posse de baptismo
suscipere alterum, ex cap. In baptismate, De consecr. dist. 4.
quia scilicet non est aptus ad explendum munus ad quod
assumeretur. Quod idem eadem ratione dicendum est
de hæretico, ac etiam de puero adhuc rudi. Idem etiam
de Abbate & de Monacho, ex cap. Non licet, ead. dist. 4.
Attamen si contingat ipsos tale munus suscipere, tene-
buntur ei satisfacere, prout notat Syluester in
verbo, Baptismus, §.
quæst. 5.

36.